

Administratīvā apgabaltiesa

SPRIEDUMS

Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2026.gada 20.jūlijā

Tiesa šādā sastāvā: tiesnese referente Inga Juhņeviča-Knoka, tiesneši Sanita Kanenberga un Ojārs Priedītis

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz OUTLETICO, SIA pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2022.gada 25.marta lēmuma Nr.33.17-6/22.9/1888 atcelšanu, sakarā ar Valsts ieņēmumu dienesta apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2022.gada 22.novembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicējai OUTLETICO, SIA ar Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – dienests) Nodokļu nomaksas veicināšanas pārvaldes amatpersonas 2021.gada 30.aprīļa lēmumu Nr.33.17-3/22.9/5185 piešķirts atbalsts apgrozāmo līdzekļu plūsmas krituma kompensēšanai (turpmāk – atbalsts) par 2021.gada janvāri 45 597,69euro apmērā (turpmāk – 2021.gada 30.aprīļa lēmums).

Ar dienesta pārvaldes amatpersonas 2021.gada 17.maija lēmumu Nr.33.17-3/12.4/8814 (turpmāk – 2021.gada 17.maija lēmums) pieteicējai piešķirts atbalsts par 2021.gada martu 45 597,68 euro apmērā.

[2] Izvērtējot piešķirtā atbalsta izmaksas pamatotību, dienesta Nodokļu nomaksas veicināšanas pārvalde ar 2021.gada 27.decembra lēmumu Nr.33.17-7/17.7/118736 un lēmumu Nr.33.17-7/17.7/118737 (turpmāk kopā arī – sākotnējie lēmumi) attiecīgi atcēla dienesta 2021.gada 30.aprīļa un 2021.gada 17.maija lēmumus daļā par atbalsta piešķiršanu pieteicējai un noteica pieteicējai pienākumu atmaksāt nelikumīgi saņemto atbalsta pamatsummu (kopā 91 195,37 euro) un procentus par nelikumīgi piešķirto atbalsta summu uz atmaksas dienu.

Izskatot pieteicējas apstrīdēšanas iesniegumus, ar dienesta ģenerāldirektora 2022.gada 25.marta lēmumu Nr.33.17-6/22.9/1888 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) sākotnējie lēmumi atstāti negrozīti. Pārsūdzētais lēmums pamatots ar turpmāk minēto.

[2.1] Saskaņā ar Ministru kabineta 2020.gada 10.novembra noteikumu Nr.676 „Noteikumi par atbalstu Covid-19 krīzes skartajiem uzņēmumiem apgrozāmo līdzekļu plūsmas nodrošināšanai” (turpmāk – Atbalsta noteikumi) 16.2.apakšpunktu atbalstu nepiešķir, ja vienlaicīgi ir iestājušies šādi nosacījumi: 1) uzņēmums ir vidējs vai liels

saimnieciskās darbības veicējs; 2) uzņēmums jau 2019.gada 31.decembrī uzskatāms par nonākušu grūtībās; 3) uzņēmums atbalsta piešķiršanas brīdī uzskatāms par nonākušu grūtībās.

[2.2] Atbalsta noteikumu izpratnē pieteicēja ir klasificējama kā liels saimnieciskās darbības veicējs, kurš jau 2019.gada 31.decembrī un atbalsta piešķiršanas brīdī bija uzskatāms par nonākušu grūtībās atbilstoši Komisijas 2014.gada 17.jūnija Regulas (ES) Nr.651/2014, ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107.un 108.pantu (turpmāk – Regula Nr.651/2014) 2.panta 18.punktā noteiktajai definīcijai.

Atbalsta noteikumu izpratnē saistītās personas ir saimnieciskās darbības veicēji, kas atbilst Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 3.panta 3.punktā noteiktajai saistīto uzņēmumu definīcijai.

Dienests konstatējis, ka:

1) SIA „Business Park” (turpmāk –Business Park) īpašniece ir pieteicēja (kapitāla dalība 100%);

2) Kipras uzņēmums RRE TRADECENTERS HOLDING LIMITED (turpmāk –RRE TRADECENTERS HOLDING LIMITED) ir pieteicējas dalībnieks (kapitāla dalība 60 %). Minētā Kipras uzņēmuma īpašnieks ir fiziskā persona /Persona A/ (kapitāla dalība 100 %);

3) /Persona A/ ir dalībnieks SIA „Esterkin Family Investments” (kapitāla dalība 100 %; turpmāk –Esterkin Family Investments);

4) /Persona A/ ir dalībnieks IC Industries Holdings, SIA (turpmāk – IC Industries Holdings; kapitāla dalība 75 %). No tā dienests secinājis, ka Business Park , RRE TRADECENTERS HOLDING LIMITED , Esterkin Family Investments un IC Industries Holdings ir uzskatāmi par pieteicējas saistītajiem uzņēmumiem.

[2.3] Lietā ir strīds par /Persona A/ pārvaldībā esošo uzņēmumu Esterkin Family Investments un IC Industries Holdings saistību ar pieteicēju.

Regulas Nr.651/2014 izpratnē gadījumos, kad fiziska persona pārvalda un tieši vai netieši kontrolē vairākus uzņēmumus, tā ir vērtējama kā saimnieciskās darbības veicējs – uzņēmums. /Persona A/ kā fiziskā persona pārvalda un tieši kontrolē Esterkin Family Investments un IC Industries Holdings, ko apliecina kapitāldaļu īpatsvars, tādēļ Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 1.panta izpratnē /Persona A/ ir vērtējams kā saimnieciskās darbības veicējs – uzņēmums. Līdz ar to pieteicējai veidojas saistība ar uzņēmumiem Esterkin Family Investments un IC Industries Holdings, un šie uzņēmumi ir iekļaujami pieteicējas saistīto uzņēmumu grupā.

Tā kā fiziskā persona (/Persona A/) valsts atbalsta regulējuma izpratnē tiek vērtēta kā uzņēmums, tad Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 3.panta 3.punkts nav piemērojams, jo tajā noteiktais attiecas uz fiziskām personām, nevis uzņēmumiem.

Gan minēto saistīto uzņēmumu, gan pieteicēja dati par darbinieku skaitu un gada apgrozījuma un/vai bilances kopsummām ir ņemami vērā pieteicējas kategorijas noteikšanā.

[2.4] Atbilstoši Regulas Nr.651/2014 2.panta 24.punktam, I pielikuma 2.panta

1.-3.punkta kritērijiem un pieteicējas 2019.gada pārskatā norādītajai informācijai pieteicēja ir sīkais (mikro) uzņēmums, taču uzņēmumu grupā (pieteicēja kopā ar saistītajiem uzņēmumiem), ņemot vērā šo saistīto uzņēmumu datus, mainās pieteicējas kategorija no sīkā (mikro) uzņēmuma uz lielo uzņēmumu. Tādējādi pieteicēja kopā ar saistītajiem uzņēmumiem uzskatāma par lielu uzņēmumu un grūtībās nonākušā uzņēmuma statusa noteikšanai vērtējams gan pieteicējas, gan tās saistīto uzņēmumu grupas dati.

Atbilstoši Regulas Nr.651/2014 2.panta 18.punktam un pieteicējas datiem, pieteicēja uz 2019.gada 31.decembri un atbalsta piešķiršanas brīdī – uz 2021.gada 30.aprīli un 17.maiju – bija uzskatāma par grūtībās nonākušu. Tādējādi izpildās Regulas Nr.651/2014 2.panta 18.punkta „a” apakšpunkts.

[2.5] Konstatējot, ka pieteicēja ir kvalificējama kā liels uzņēmums, kas gan uz 2019.gada 31.decembri, gan uz atbalsta piešķiršanas brīdi ir uzskatāms par grūtībās nonākušu uzņēmumu atbilstoši Regulas Nr.651/2014 2.panta 18.punktā noteiktajai definīcijai, pieteicēja nebija tiesīga pieprasīt un saņemt atbalstu.

Turklāt arī 2020.gadā pieteicējas finanšu dati nav uzlabojušies, jo saskaņā ar 2021.gada 1.novembrī iesniegto gada pārskatu pieteicēja ir uzskatāma par grūtībās nonākušu uzņēmumu arī uz 2020.gada 31.decembri. Citi pierādījumi par pieteicējas finanšu datu uzlabošanu dienesta rīcībā nav.

[2.6] Tādējādi pamatoti saskaņā ar Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likuma 15.panta sesto daļu pieteicējai noteikts pienākums atmaksāt piešķirto atbalstu.

[3] Pieteicēja vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu par pārsūdzētā lēmuma atcelšanu, pamatojoties uz turpmāk norādītajiem argumentiem.

[3.1] Pārsūdzētajā lēmumā nav norādīts, kurš Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 3.panta 3.punkta apakšpunkts ir par pamatu strīdus uzņēmumu atzīšanai par ar pieteicēju saistītiem uzņēmumiem.

[3.2] Pieteicēja nepiekrīt dienesta apgalvojumam, ka /Persona A/ ir nevis fiziska persona, bet uzņēmums, jo tas neatbilst Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 3.panta 3.punktam un izslēdz iespēju jebkādi piemērot 3.punkta ceturto daļu, kas paredz, ka, ja attiecības pastāv ar fiziskas personas vai kopīgi darbojošos fizisku personu grupas starpniecību, uzņēmumi uzskatāmi par saistītiem uzņēmumiem, ja tie pilnībā vai daļēji darbojas tajā pašā konkrētajā tirgū vai blakus tirgos.

[3.3] Pieteicēja ne ar vienu no pārsūdzētajā lēmumā minētajiem uzņēmumiem, kuros /Persona A/ ņem dalību, nedarbojas nedz konkrētajā tirgū, nedz arī blakus tirgos. Līdz ar to pieteicējas kategorijas noteikšanā nav ņemami vērā uzņēmumu Esterkin Family Investments un IC Industries Holdings dati.

Bez šo divu uzņēmumu datiem pieteicēja atbilst Regulas Nr.651/2014 I pielikumā paredzētajiem sīka (mikro) uzņēmuma kritērijiem, jo vidējais darbinieku kopskaits ir deviņi, gada apgrozījums ir 0 *euro*, savukārt gada bilances kopsumma ir 23 873 061 *euro*.

[3.4] Ņemot vērā, ka pieteicēja ir sīks (mikro) uzņēmums, Atbalsta noteikumu 16.2.apakšpunkts nav piemērojams neatkarīgi no tā, vai pieteicēja ir vai nav grūtībās nonākušais uzņēmums.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2022.gada 22.novembra spriedumu pieteicējas pieteikums apmierināts un pārsūdzētais lēmums atcelts no tā pieņemšanas brīža. Spriedums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[4.1] Saskaņā ar Atbalsta noteikumu 16.2.apakšpunktu atbalstu nepiešķir vidējam vai lielam uzņēmumam, kurš jau 2019.gada 31.decembrī un atbalsta piešķiršanas brīdī uzskatāms par nonākušu grūtībās atbilstoši Regulas Nr.651/2014 2.panta 18.punktā noteiktajai definīcijai.

[4.2] Saskaņā ar Regulas Nr.651/2014 2.panta 2.punktu mazie un vidējie uzņēmumi jeb „MVU” ir uzņēmumi, kas atbilst I pielikumā noteiktajiem kritērijiem. Savukārt saskaņā ar minētās regulas 2.panta 24.punktu lieli uzņēmumi ir uzņēmumi, kas neatbilst I pielikumā noteiktajiem kritērijiem.

Ņemot vērā Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 2.panta 1. un 2.punktā un 6.panta 2.punktā noteikto, tiesa norādīja, ja uzņēmuma un tā saistīto uzņēmumu kopīgie rādītāji pārsniedz Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 2.panta 1.punktā noteikto sliekšni, uzņēmums ir uzskatāms par lielu uzņēmumu.

No Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 3.panta 3.punkta pirmajā, trešajā un ceturtajā daļā noteiktā tiesa secināja, ka atbilstoši Komisijas regulai Nr.651/2014, uzņēmumi var būt saistīti, ņemot vērā viena uzņēmuma ietekmi otrā (I pielikuma 3.panta 3.punkta pirmā – trešā daļa), kā arī var būt saistīti, ja attiecīgas attiecības pastāv ar fiziskas personas vai fizisku personu grupas (nevis uzņēmuma neatkarīgi no tā juridiskās formas) starpniecību.

[4.3] Izvērtējot lietas materiālus un publiski pieejamo informāciju komercreģistrā, tiesa konstatēja, ka no 2020.gada 3.jūlija līdz 2022.gada 19.aprīlim (tostarp atbalstu piešķiršanas brīdī 2021.gada aprīlī un maijā) pieteicējas 60 % kapitāla daļu īpašnieks bija RRE TRADECENTERS HOLDING LIMITED, kuras 100 % kapitāla daļu īpašnieks (sabiedrības dalībnieks) kopš 2020.gada 27.maija ir /Persona A/. Pieteicēja kopš 2017.gada 12.oktobra ir vienīgā Business Park īpašniece (100 % daļas). Tiesa secināja, ka uzņēmumam RRE

TRADECENTERS HOLDING LIMITED ir balsstiesību vairākums pieteicējā, savukārt pieteicēja vienpersoniski kontrolē Business Park, kas secīgi nozīmē, ka RRE TRADECENTERS HOLDING LIMITED ir noteicošā ietekme Business Park. Tādējādi ir konstatējama Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 3.panta 3.punkta pirmās daļas „a” apakšpunktā un trešās daļā noteiktās saistītu uzņēmumu pazīmes.

Vienlaikus tiesa secināja, ka minēto uzņēmumu savstarpējo saistību veido arī fiziskā persona /Persona A/ kā RRE TRADECENTERS HOLDING LIMITED dalībnieks un /Persona B/, kurš kopš 2017.gada 20.oktobra ir pieteicējas un Business Park amatpersona. Tomēr tam konkrētajā gadījumā nav izšķirošas nozīmes, lai piemērotu Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 3.panta 3.punkta ceturto daļu un vērtētu, vai minētie uzņēmumi pilnībā vai daļēji darbojas tajā pašā konkrētajā tirgū vai blakus tirgos, jo konstatējama tieša uzņēmumu savstarpēja ietekme. Vienlaikus bez ievērības nav atstājams apstāklis, ka gan pieteicējas, gan Business Park amatpersona kopš 2017.gada 20.oktobra ir /Persona B/.

Tādējādi tiesa secināja, ka Business Park un RRE TRADECENTERS HOLDING LIMITED ir pieteicējas saistītie uzņēmumi atbilstoši Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 3.panta 3.punkta pirmās un trešās daļas pazīmēm.

[4.4] Dienests ir vērtējis pieteicējas saistību ar Esterkin Family Investments un IC Industries Holding.

No publiski pieejamās informācijas komercreģistrā tiesa konstatēja, ka kopš 2020.gada 28.septembra (tostarp atbalstu piešķiršanas brīdī 2021.gada aprīlī un maijā) IC Industries Holding 75 % kapitāla daļu īpašnieks (sabiedrības dalībnieks) ir fiziska persona /Persona A/. /Persona A/ kā fiziska persona kopš 2015.gada 12.februāra ir Esterkin Family Investments 100 % kapitāla daļu īpašnieks. Līdz ar to konstatējama minēto sabiedrību saistība ar RRE TRADECENTERS HOLDING LIMITED, kuras 100 % daļu turētājs arī ir fiziskā persona /Persona A/.

Tiesa atzina, ka šo trīs sabiedrību atbilstība saistīto uzņēmumu pazīmēm ir vērtējama saskaņā ar Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 3.panta 3.punkta ceturto daļu.

Tiesa secināja, ka Esterkin Family Investments un IC Industries Holding nav konstatējama savstarpējo attiecību saikne ar pieteicēju vai ar tās saistītajām sabiedrībām (RRE TRADECENTERS HOLDING LIMITED vai Business Park), kas izpaustos kā Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 3.panta 3.punkta pirmā daļā noteiktās attiecības.

Līdz ar to, lai izvērtētu Esterkin Family Investments un IC Industries Holding (kuru savstarpējā saistība izpaužas ar fiziskas personas /Persona A/ starpniecību, kurš tostarp ir arī patiesā labuma guvējs sabiedrībās) saistību ar pieteicēju (tostarp ar Business Park), ir jākonstatē konkrētās fiziskās personas ietekme salīdzināmajos uzņēmumos.

Par savstarpēji saistītiem uzņēmumiem ir atzīstams RRE TRADECENTERS HOLDING LIMITED, pieteicēja un Business Park, ņemot vērā uzņēmumu kā akcionāru savstarpējo ietekmi. Tā kā RRE TRADECENTERS HOLDING LIMITED vienīgais īpašnieks ir /Persona A/, tiesa secināja, ka patiesā labuma guvējs no pieteicējas un Business Parksaimnieciskās darbības ir arī /Persona A/ (*Komercreģistrā reģistrēts kā viens no diviem patiesā labuma guvējiem*). Tādējādi konstatējama /Persona A/ kā fiziskas personas saistība ar Esterkin Family Investments, IC Industries Holding, RRE TRADECENTERS HOLDING LIMITED, pieteicēju un Business Park.

Tādējādi, pretēji dienesta uzskatam, ko tas pamato ar Centrālās finanšu un līgumu aģentūras sniegto viedokli, konkrētā situācijā ir piemērojama Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 3.panta 3.punkta ceturto daļa, kas noteic, ka uzņēmumi ir uzskatāmi par saistītiem uzņēmumiem, ja tie pilnībā vai daļēji darbojas tajā pašā konkrētajā tirgū vai blakus tirgos.

[4.5] Tiesa nepiekrīta dienestam, ka minētā regulas norma nav piemērojama, jo /Persona A/ atbilstoši Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 1.pantam ir uzskatāms par uzņēmumu, jo par tādu uzskata jebkuru saimnieciskās darbības subjektu neatkarīgi no tā juridiskās formas. Minētā regulas norma vērsta uz to, lai aptvertu jebkādu saimnieciskās darbības īstenotāju, tostarp fizisku personu, kura pati veic saimniecisko darbību (neatkarīgi no mērķa gūt peļņu vai bez tā). Vienlaicīgi ir jānošķir, ka ne jebkura fiziska persona, kurai ir saistība ar vērtējamo uzņēmumu, pati par sevi ir uzskatāma par saimnieciskās darbības veicēju un tādējādi par uzņēmumu atbilstoši regulas definīcijai.

/Persona A/ ir dalībnieks Esterkin Family Investments, IC Industries Holding un RRE TRADECENTERS HOLDING LIMITED, tomēr saimnieciskās darbības veicēji ir paši minētie uzņēmumi.

[4.6] Līdz ar to konkrētajā gadījumā ir pārbaudāms, vai Esterkin Family Investments un IC Industries Holding iepretim savstarpēji saistītajiem uzņēmumiem –RRE TRADECENTERS HOLDING LIMITED, pieteicējai un Business Park – darbojas tajā pašā konkrētajā tirgū vai blakustirgos.

Saskaņā ar Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 3.panta 3.punkta piekto daļu par „blakustirgu” uzskata produkta vai pakalpojuma tirgu, kas atrodas tieši augšup vai lejup no konkrētā tirgus.

Tiesa konstatēja, ka jēdzieni „konkrētais tirgus” un „blakustirgi” skaidroti Eiropas Komisijas izdotajā Lietotāja rokasgrāmatā par MVU definīcijas piemērošanu. Atbilstoši skaidrojumam, blakustirgi jeb cieši saistīti blakus esoši tirgi ir tirgi, kuros produkti vai pakalpojumi papildina cits citu vai pieder tādām produktu klāstam, ko parasti iegādājas viena un tā pati klientūra vienādaī gala izmantošanai. Ir jāņem vērā arī vertikālās attiecības vērtību ķēdē. Konkrētajā tirgū ietilpst „visas preces un/vai pakalpojumi, ko patērētājs uzskata par savstarpēji aizstājamiem vai aizvietojamiem to īpašību, cenas un tiem paredzētā izmantojuma dēļ”. Nozīme var būt arī apsvērumiem saistībā ar piegādi, un piemērošanas rezultāts ir atkarīgs no izskatāmā konkurences jautājuma būtības. Tāpēc katrs gadījums ir jāpārskata, ņemot vērā tā apstākļus un konkrēto kontekstu (*sk. Glosāriju, 34.lapu*; <https://op.europa.eu/lv/publication-detail/-/publication/756d9260-ee54-11ea-991b-01aa75ed71a1>).

Kā izriet no publiski pieejamās informācijas komercreģistrā, Esterkin Family Investments un IC Industries Holding reģistrētais darbības veids atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2006.gada 20.decembra regulas (EK) Nr.1893/2006, ar ko izveido NACE 2.red. saimniecisko darbību statistisko klasifikāciju, kā arī groza Padomes Regulu (EEK) Nr.3037/90 un dažas EK regulas par īpašām statistikas jomām (turpmāk – NACE klasifikators) ir Holdingkompāniju darbība (64.20). Papildus Esterkin Family Investments reģistrētais darbības veids ir Citur neklasificētas finanšu pakalpojumu darbībām, izņemot apdrošināšanu un pensiju uzkrāšanu (64.99). Savukārt pieteicējai un Business Park reģistrētais darbības veids ir sava nekustamā īpašuma pirkšana un pārdošana (68.10), papildus Business Park reģistrēta darbība – būvniecības projektu izstrādāšana (41.10).

NACE klasifikatora 1.pielikuma 64.punkts „Finanšu pakalpojumu darbības, izņemot apdrošināšanu un pensiju uzkrāšanu” ietilpst „K” sadaļā – „Finanšu un apdrošināšanas darbība”. Savukārt 64.punktā ietilpst 64.20.apakšpunkts „Holdingkompāniju darbība” un 64.99.apakšpunkts „Citur neklasificētas finanšu pakalpojumu darbības, izņemot apdrošināšanu un pensiju uzkrāšanu”. NACE klasifikatora 1.pielikuma 41.punkts „Ēku būvniecība” ietilpst „F” sadaļā – „Būvniecība”. Savukārt 41.punktā ietilpst 41.10.apakšpunkts „Būvniecības projektu izstrādāšana”. Savukārt NACE klasifikatora 1.pielikuma 68.punkts „Operācijas ar nekustamo īpašumu” ietilpst „L” sadaļā – „Operācijas ar nekustamo īpašumu”. Savukārt 68.punktā ietilpst 68.10.apakšpunkts „Sava nekustama īpašuma pirkšana un pārdošana”. Izvērtējot minēto, tiesa nekonstatēja tādas saimnieciskās darbības īstenošanu no Esterkin Family Investments un IC Industries Holding puses, ko saistībā ar pieteicējas darbību varētu uzskatīt par darbošanos tajā pašā konkrētajā tirgū vai blakustirgos.

Turklāt dienests nav konstatējis pierādījumus par savstarpējām tirdzniecības saiknēm, it īpaši pirkuma vai pārdošanas līgumiem, piegādātāju sadales vai citu komerciālo interešu formā starp salīdzināmajiem uzņēmumiem un saistīto fizisko personu, kā arī nav konstatējama uzņēmumu saimnieciskā darbība salīdzināmu preču un pakalpojumu ražošanā, izplatīšanā vai sniegšanā.

Līdz ar to nav konstatējami tādi apstākļi, lai Esterkin Family Investments un IC Industries Holding atzītu par ar pieteicēju saistītiem uzņēmumiem saskaņā ar Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 3.panta 3.punkta ceturto daļu.

[4.7] Ņemot vērā iepriekš konstatēto, lai konstatētu, vai pieteicēja ir uzskatāma par lielu uzņēmumu, vērtējami pieteicējas un ar to saistīto uzņēmumu RRE TRADECENTERS HOLDING LIMITED un Business Park dati kopumā, atbilstoši Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 6.pantam.

Atbilstoši lietas materiāliem, pieteicējai kopā ar Business Park un RRE TRADECENTERS HOLDING LIMITED 2019.gadā bija deklarēti deviņi darbinieki, gada apgrozījums 0 *euro*, gada bilances kopsumma 23 873 061 *euro*.

Kā izriet no lietas materiāliem, pieteicējai kopā ar Business Park un RRE TRADECENTERS HOLDING LIMITED 2019.un 2020.gadā deklarēto darbinieku skaits gada apgrozījums un/vai gada bilances kopsumma nepārsniedza Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 2.panta 2.punktā noteikto slieksni, kas noteikts, lai uzņēmumu uzskatītu par mazu uzņēmumu (nodarbināti mazāk nekā 50 darbiniekiem, gada apgrozījums un/vai gada

bilances kopsumma nepārsniedz 10 miljonus *euro*). Līdz ar to pieteicēja bija uzskatāma par mazu uzņēmumu Regulas Nr.651/2014 izpratnē.

[4.8] Saskaņā ar Atbalsta noteikumu 16.2.apakšpunktu, lai būtu pamats atteikt atbalsta piešķiršanu, ir jāizpildās diviem kumulatīviem nosacījumiem: 1) uzņēmums ir liels vai vidējs un 2) tas ir nonācis grūtībās. Secīgi, ja konstatējams, ka uzņēmums ir atzīstams par mazu, tad uz to nav attiecināms iepriekšminētais ierobežojums atbalsta piešķiršanai.

Tiesa konstatēja, ka Atbalsta noteikumu Nr.676 16.punkts paredz arī citus kritērijus, kuriem izpildoties uzņēmumam nav piešķiramas atbalsts. Tomēr, kā izriet no lietas materiāliem, citu apstākļu pastāvēšanu dienests nav konstatējis.

Tā kā tiesa nekonstatēja 16.2.apakšpunktā noteikto apstākļu pastāvēšanu, ar kuriem dienests pamatoja pārsūdzēto lēmumu, tad pārsūdzēto lēmumu atcēla kā nepamatotu.

[4.9] Attiecībā par pieteicējas argumentu, ka jāņem vērā Eiropas Komisijas izdotā „Lietotāja rokasgrāmata par MVU definīcijas pievēršanu”, tiesa norādīja, ka tā nav juridiski saistoša. Eiropas Komisijas 2003.gada 6.maija dokumenta „Ieteikumu par mikro, mazo un vidējo uzņēmumu definīciju” (2003/361/EK) pielikumā skaidrotās definīcijas tekstuāli atbilst Regulas Nr.651/2014 1.pielikumā iekļautajām MVU definīcijām. Tādējādi, vērtējot uzņēmuma atbilstību MVU, piemērojama Regula Nr.651/2014 kā tiešās piemērošanas tiesību akts.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2022.gada 22.novembra spriedumu dienests iesniedza apelācijas sūdzību. Apelācijas sūdzībā un papildu paskaidrojumos norādīti turpmāk minētie argumenti.

[5.1] Tiesa ir nepareizi iztulkojusi Atbalsta noteikumu 16.2.apakšpunktu. Vērtējot, vai pieteicēja ir klasificējama kā liels saimnieciskās darbības veicējs, kurš jau 2019.gada 31.decembrī un atbalsta piešķiršanas brīdī bija uzskatāms par nonākušu grūtībās, tiesa nepamatoti piemēroja Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 3.panta 3.punkta ceturto daļu. Tiesa nepareizi iztulkoja Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 1.pantu, atzīstot, ka /Persona A/ minētās normas izpratnē nav atzīstams par uzņēmumu.

[5.2] Atbalsta noteikumu 5.punkts noteic, ka saistītās personas ir saimnieciskās darbības veicēji, kas atbilst Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 3.panta 3.punktā noteiktajai saistīto uzņēmumu definīcijai. Konkrētajā gadījumā minētajā normā noteiktais par darbību tajā pašā konkrētajā tirgū vai blakustirgos nav jāanalizē, jo tas attiecas uz fiziskām personām, nevis uzņēmumiem.

Gadījumos, kad fiziska persona pārvalda un tieši vai netieši kontrolē vairākus uzņēmumus, Regulas Nr.651/2014 izpratnē tā ir vērtējama kā saimnieciskās darbības veicējs – uzņēmums, kā to nosaka regulas I pielikuma 1.pants. Ja /Persona A/ ir citi uzņēmumi, kuros /Persona A/ veidojas kādas no regulas I pielikumā minētajām attiecībām, arī šie uzņēmumi ir iekļaujami saistīto uzņēmumu grupā. Tātad saistīto uzņēmumu grupā jāiekļauj arī IC Industries Holding un Esterkin Family Investments.

[5.3] Tiesa nav norādījusi, kādu apsvērumu dēļ tā nav ņēmusi vērā kompetentās iestādes, proti, Centrālās finanšu un līgumu aģentūras 2022.gada 14.marta vēstulē, uz kuru dienests ir balstījis pārsūdzēto lēmumu, norādīto. Tādējādi tiesa ir pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 154.panta pirmo un trešo daļu.

Pieteicējas lielākais kapitāldaļu īpašnieks ir RRE TRADECENTERS HOLDING LIMITED(60 %), kur patiesais labuma guvējs, kura kontrole tiek īstenota uz īpašumtiesību pamata, ir /Persona A/. Viņam konstatēta dalība un amatpersonas pilnvaras vēl divos citos uzņēmumos – 100 % dalība Esterkin Family Investments un 75 % dalība IC Industries Holding. Atbilstoši Centrālās finanšu un līgumu aģentūras 2022.gada 14.marta vēstulē norādītajam, gadījumos, kad fiziska persona pārvalda un tieši vai netieši kontrolē vairākus uzņēmumus, regulas izpratnē tā ir vērtējama kā saimnieciskās darbības veicējs – uzņēmums.

Tiesa nepamatoti konkrētajos faktiskajos apstākļos ir atzinusi, ka /Persona A/ nav uzskatāms par uzņēmumu Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 1.panta izpratnē.

[5.4] Tiesa ir nepamatoti vērtējusi tikai pieteicējas un ar to saistīto uzņēmumu –RRE TRADECENTERS HOLDING LIMITED un Business Park – datus, neņemot vērā IC Industries Holding un Esterkin Family

Investments datus. Tādējādi tiesa kļūdaini atzina, ka pieteicēja bija uzskatāma par mazu uzņēmumu, un nepamatoti nekonstatēja Atbalsta noteikumu 16.2.apakšpunktā noteikto apstākļu pastāvēšanu.

Atbilstoši Regulas Nr.651/2014 2.panta 24.punktam pieteicēja kopā ar saistītajiem uzņēmumiem (Business Park, Esterkin Family Investments, IC Industries Holdings un RRE TRADECENTERS HOLDING LIMITED) uzskatāma par lielo uzņēmumu (kopā ar saistītajiem uzņēmumiem 2019.gadā darbinieku skaits ir 321, gada apgrozījums 67 251 599 *euro*, un gada bilances kopsumma 215 692 460 *euro*), kurš gan 2019.gada 31.decembrī, gan atbalsta piešķiršanas brīdī ir uzskatāms par grūtībās nonākušu uzņēmumu. Tāpēc pieteicēja nebija tiesīga pieprasīt un saņemt atbalstu.

[5.5] Centrālās finanšu un līgumu aģentūras 2022.gada 14.marta vēstulē sniegtais skaidrojums sakrīt ar aģentūras mājaslapā publicēto informatīvo materiālu „Informatīvs materiāls par mikro, mazā un vidējā uzņēmuma, viena vienota uzņēmuma un grūtībās nonākušā uzņēmuma statusa noteikšanu”, kā arī aģentūras Valsts atbalsta nodaļas vadošo ekspertu skaidrojumu žurnālā „Jurista vārds” (2022.gada 29.novembra Nr.48 (1262)).

Centrālās finanšu un līgumu aģentūras viedoklis nav tieši saistošs dienestam. Taču atbilstoši Administratīvā procesa likuma 59.panta pirmajai daļai pēc administratīvās lietas ierosināšanas dienestam bija tiesības un pienākums iegūt nepieciešamo informāciju lēmuma pieņemšanai, lai panāktu tiesisku, taisnīgu un efektīvu lietas izskatīšanu. Ņemot vērā minēto un lietas specifiku, dienests vērās pie kompetentās iestādes – aģentūras –, lai uzzinātu viedokli par Regulas Nr.651/2014 normu piemērošanu.

[6] Pieteicēja paskaidrojumos par dienesta apelācijas sūdzību norāda, ka tā ir nepamatota un noraidāma, savukārt pirmās instances tiesas spriedums ir tiesisks un pamatots. Papildu paskaidrojumos pieteicēja norāda turpmāk minēto.

[6.1] Dienesta apgalvojums, ka konkrētajā gadījumā /Persona A/ atbilstoši Regulai Nr.651/2014 būtu uzskatāms par uzņēmumu, nav balstīts ne tiesību normās, ne judikatūras atziņās. Dienests paskaidrojumos nepamatoti atsaucas uz Eiropas Savienības Tiesas 2006.gada 10.janvāra spriedumu lietā *Ministero dell'Economia e delle Finanze vs Cassa di Risparmio di Firenze SpA*.

[6.2] Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 3.panta 3.punktā ir teikts, ka uzņēmumi, kuriem kādas no 3.punktā minētajām attiecībām pastāv ar fiziskas personas starpniecību, arī var tikt uzskatīti par saistītiem uzņēmumiem, ja tie pilnībā vai daļēji darbojas tajā pašā konkrētajā tirgū vai blakustirgos. Pieteicēja ne ar vienu no pārsūdzētajā lēmumā minētajiem uzņēmumiem, kuros /Persona A/ ņem dalību, nedarbojas nedz konkrētajā tirgū, nedz arī blakustirgos. Līdz ar to, lemjot par atbalsta piešķiršanu pieteicējai, nav ņemami vērā Esterkin Family Investments un IC Industries Holdings dati.

[6.3] Dienests /Persona A/ neuztver kā uzņēmumu, jo MVU kritēriju aprēķinos dienests nevērtē, kāds /Persona A/ kā uzņēmumam ir darbinieku skaits un finansiālās robežvērtības. Turklāt, ja dienests uzskatītu /Persona A/ par uzņēmumu, tad citas /Persona A/ piederošās komercsabiedrības būtu par vienu pakāpi tālāk no pieteicējas un to rādītāji būtu ņemami vērā pieteicējas MVU kritēriju aprēķinos mazākā apmērā, nekā to dara dienests.

[7] Apgabaltiesa lietā apturēja tiesvedību un uzdeva Eiropas Savienības Tiesai prejudiciālos jautājumus, uz kuriem Eiropas Savienības Tiesa sniedza atbildes 2026.gada 19.marta spriedumā lietā Nr.C-870/24, *Outletico*, [ECLI:EU:C:2026:224](#), (turpmāk – Eiropas Savienības Tiesas spriedums lietā „Outletico”).

[8] Par Eiropas Savienības Tiesas spriedumu lietā „Outletico” dienests ir sniedzis viedokli, kurā norāda turpmāk minēto.

[8.1] No pieteicējas pieteikuma, uz kura pamata tika ierosināta izskatāmā lieta, izrietēja, ka pieteicējas argumentācija balstījās uz norādi, ka strīda uzņēmuma grupas ietvaros tā nevar tikt uzskatīta par saistīto uzņēmumu, jo nav konstatējams, ka attiecīgie uzņēmumi savu darbību vai daļu šīs darbības veic tajā pašā

konkrētajā tirgū vai blakustirgos. Pieteicēja pauda nostāju, ka šim apstāklim ir izšķiroša nozīme, noskaidrojot uzņēmumu grupas dalībnieku savstarpējo saistību.

No Eiropas Savienības Tiesas sprieduma 65. un 66.punkta izriet, ka šāda nostāja nav pamatota. Tiesa ir uzsvērusi, ka izskatāmajā lietā ir jāpārbauda, vai ir konstatējama uzņēmumu grupas saistītās (fiziskās) personas tieša vai netieša iekļaušanās strīda uzņēmumu pārvaldībā, atbilstoši kam būtu noskaidrojams, vai konkrēto fizisko personu pašu var kvalificēt kā „uzņēmumu”. Tikai gadījumā, ja konkrēto fizisko personu nevar šādi kvalificēt, tad secīgi ir noskaidrojams, vai ir izpildīti Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 3.panta 3.punkta ceturtajā daļā paredzētie nosacījumi, it īpaši nosacījums par to, ka attiecīgie uzņēmumi savu darbību vai daļu šīs darbības veic tajā pašā konkrētajā tirgū vai blakustirgos.

Tādējādi no minētā sprieduma izriet, ka, pretēji pieteicējas pieteikumā paustajai nostājai, nosacījumi nav kumulatīvi, bet gan ir savstarpēji pakārtoti.

[8.2] Vienlaikus, atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas spriedumam, izskatāmajā lietā ir jānoskaidro papildu apstākļi, proti, vai un kādā veidā pieteicējas saistītā (fiziskā) persona kontrolē uzņēmumu grupas strīda uzņēmumus, kā arī tas, vai tie darbību veica tajā pašā konkrētajā tirgū vai blakustirgos un vai izpildās citi Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 3.panta 3.punkta ceturtajā daļā paredzētie nosacījumi, par ko lietā būtu jāiegūst papildu pierādījumi un informācija.

Motīvu daļa

[9] Administratīvā apgabaltiesa, pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus kopsakarā ar procesa dalībnieku argumentiem, atzīst, ka dienesta apelācijas sūdzība nav pamatota, bet pieteikums ir apmierināms.

[10] Ar pārsūdzēto lēmumu kā galīgo administratīvo aktu atcelti dienesta 2021.gada 30.aprīļa un 2021.gada 17.maija lēmumi daļā par atbalsta piešķiršanu pieteicējai par 2021.gada janvāri un martu (kopā 91 195,37 *euro*) un noteikts pieteicējai pienākums atmaksāt nelikumīgi saņemto atbalsta pamatsummu un procentus par nelikumīgi piešķirto atbalsta summu uz atmaksas dienu.

Pārsūdzētais lēmums izdots, pamatojoties uz Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likuma 15.panta sesto daļu un Atbalsta noteikumu 16.2.apakšpunktu un 18.punktu, dienestam secinot, ka pieteicējai atbalsts izmaksāts nepamatoti, jo pieteicēja ir kvalificējama kā liels uzņēmums, kas jau 2019.gada 31.decembrī un atbalsta piešķiršanas brīdī uzskatāms par nonākušu grūtībās. Tāpēc pieteicēja atbilst Atbalsta noteikumu 16.2.apakšpunkta noteiktajam nosacījumam, kad atbalstu nepiešķir.

[11] Atbalsta noteikumu (*redakcijā, kas bija spēkā atbalsta pieprasīšanas un piešķiršanas brīdī*) 4.1.apakšpunkts noteic, ka šo noteikumu ietvaros atbalstu var saņemt tāds uzņēmums, kas atbilst sīkā (mikro), mazā un vidējā uzņēmuma definīcijai, kura noteikta Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 2.pantā, vai lielā uzņēmuma definīcijai, kura noteikta Regulas Nr.651/2014 2.panta 24.punktā.

Atbalsta noteikumu 16.2.apakšpunkts noteic, ka atbalstu nepiešķir vidējam vai liellam saimnieciskās darbības veicējam, kurš jau 2019.gada 31.decembrī un atbalsta piešķiršanas brīdī uzskatāms par nonākušu grūtībās atbilstoši Regulas Nr.651/2014 2.panta 18.punktā noteiktajai definīcijai.

[12] Lietā ir strīds par pieteicējas atbilstību Atbalsta noteikumu 16.2.apakšpunkta nosacījumam. Līdz ar to apgabaltiesa pārbaudīs, vai dienests pamatoti pieteicēju atzinis par lielu uzņēmumu.

Kā tas noteikts Atbalsta noteikumu 4.1.apakšpunktā, uzņēmuma atbilstība attiecīgajai uzņēmuma kategorijai tiek noteikta atbilstoši Regulas Nr.651/2014 I pielikumā noteiktajiem kritērijiem.

Regulas Nr.651/2014 2.pants noteic, ka šajā regulā citastarp piemēro šādas definīcijas: „mazie un vidējie uzņēmumi” jeb „MVU” ir uzņēmumi, kas atbilst I pielikumā noteiktajiem kritērijiem (2.punkts); „lieli uzņēmumi” ir uzņēmumi, kas neatbilst I pielikumā noteiktajiem kritērijiem (24.punkts).

Regulas Nr.651/2014 I pielikuma „MVU definīcija” 1.pantā noteikts, ka par uzņēmumu uzskata jebkuru saimnieciskās darbības subjektu neatkarīgi no tā juridiskās formas. Tas jo īpaši ietver pašnodarbinātas personas un ģimenes uzņēmumus, kas nodarbojas ar amatniecību vai veic citu darbību, kā arī personālsabiedrības un apvienības, kas regulāri ir iesaistītas saimnieciskajā darbībā.

Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 2.panta 1.punkts noteic, ka mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu („MVU”) kategorijā ietilpst uzņēmumi, kam ir mazāk nekā 250 darbinieku un kuru gada apgrozījums nepārsniedz 50 miljonus *euro* un/vai gada bilances kopsumma nepārsniedz 43 miljonus *euro*.

I pielikuma 2.panta 2.punkts noteic, ka MVU kategorijas mazu uzņēmumu definē kā uzņēmumu, kurā ir nodarbināti mazāk nekā 50 darbinieki un kura gada apgrozījums un/vai gada bilances kopsumma nepārsniedz 10 miljonus *euro*.

I pielikuma 2.panta 3.punkts noteic, ka MVU kategorijas mikrouzņēmumu definē kā uzņēmumu, kurā ir nodarbināti mazāk nekā 10 darbinieki un kura gada apgrozījums un/vai gada bilances kopsumma nepārsniedz 2 miljonus *euro*.

Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 3.panta „Uzņēmumu tipi, ko ņem vērā, aprēķinot darbinieku skaitu un finanšu rādītājus” 1.punkts noteic, ka „autonoms uzņēmums” ir jebkurš uzņēmums, kas nav klasificējams kā partneruzņēmums 2.punkta nozīmē vai kā saistīts uzņēmums 3.punkta nozīmē.

I pielikuma 3.panta 3.punkta pirmā daļa noteic, ka „saistīti uzņēmumi” ir uzņēmumi, kuru starpā pastāv kādas no šeit norādītajām attiecībām: a) uzņēmumam ir akcionāru vai dalībnieku balsstiesību vairākums citā uzņēmumā; b) uzņēmumam ir tiesības iecelt vai atlaist pārvaldes, vadības vai uzraudzības struktūras dalībnieku vairākumu citā uzņēmumā; c) uzņēmumam ir tiesības īstenot noteicošu ietekmi pār citu uzņēmumu saskaņā ar līgumu, kas noslēgts ar šo uzņēmumu, vai saskaņā ar tā dibināšanas līguma klauzulu vai statūtiem; d) uzņēmums, kas ir cita uzņēmuma akcionārs vai dalībnieks, vienpersoniski kontrolē akcionāru vai dalībnieku vairākuma balsstiesības minētajā uzņēmumā saskaņā ar vienošanos, kas panākta ar pārējiem uzņēmuma akcionāriem vai dalībniekiem.

Panta 3.punkta trešā daļa noteic, ka uzņēmumi, kuriem kādas no pirmajā daļā aplūkotajām attiecībām pastāv ar vienu vai vairāku citu uzņēmumu vai kāda no 2. punktā minētajiem ieguldītājiem starpniecību, arī ir uzskatāmi par saistītiem.

Panta 3.punkta ceturtdā daļa noteic, ka uzņēmumi, kuriem kādas no šīm attiecībām pastāv ar fiziskas personas vai kopīgi darbojošos fizisku personu grupas starpniecību, arī ir uzskatāmi par saistītiem uzņēmumiem, ja tie pilnībā vai daļēji darbojas tajā pašā konkrētajā tirgū vai blakustirgos.

Regulas I pielikuma 6.panta 1.punkts noteic, ka datus par autonomu uzņēmumu, tostarp darbinieku skaitu, nosaka, balstoties tikai un vienīgi uz minētā uzņēmuma pārskatiem.

6.panta 2.punkts noteic, ka datus par uzņēmumu, tostarp darbinieku skaitu, kam ir partneruzņēmumi vai saistīti uzņēmumi, nosaka, balstoties uz uzņēmuma pārskatiem un citiem datiem vai, ja tādi pastāv, uz konsolidētajiem uzņēmuma pārskatiem vai konsolidētajiem pārskatiem, kuros uzņēmums iekļauts konsolidācijas rezultātā. Datus, kas minēti pirmajā daļā, papildina ar datiem par attiecīgā uzņēmuma partneruzņēmumiem, kas atrodas tieši augšup vai lejup no tā. Summēšanu veic proporcionāli līdzdalības procentiem kapitālā vai balsstiesībām (ņemot vērā lielāko procentuālo īpatsvaru). Savstarpējas līdzdalības gadījumā ņem vērā lielāko procentuālo īpatsvaru. Pirmajā un otrajā daļā minētajiem datiem pievieno 100 % datu par katru uzņēmumu, kas ir tieši vai netieši saistīts ar attiecīgo uzņēmumu, ja šie dati jau nav iekļauti konsolidētajos pārskatos.

[13] Eiropas Savienības Tiesa spriedumā lietā „Outletico”, interpretējot minētās Regulas Nr.651/2014 normas, ir norādījusi, ka saskaņā ar Regulas Nr. 651/2014 2.panta 2.punktu, lasot to kopsakarā ar šīs regulas I pielikuma 2.panta 1.punktu, MVU kategorijā ietilpst uzņēmumi, kuros ir mazāk nekā 250 darbinieku un kuru gada apgrozījums nepārsniedz 50 miljonus *euro* vai kuru gada bilances kopsumma nepārsniedz 43 miljonus *euro*. Lai aprēķinātu uzņēmumu darbinieku skaitu un finanšu summas, I pielikuma 3. un 6.pantā tostarp ir nošķirti „autonomi uzņēmumi” un „saistīti uzņēmumi”.

Saskaņā ar I pielikuma 6.panta 1.punktu autonoma uzņēmuma gadījumā datus, tostarp darbinieku skaitu, nosaka, pamatojoties tikai uz šī uzņēmuma pārskatiem. Savukārt no minētā 6.panta 2.punkta pirmās un trešās daļas izriet, ka attiecībā uz uzņēmumu, kam ir saistīti uzņēmumi, šī uzņēmuma datiem ir jāpievieno 100 % to uzņēmumu datu, kuri, iespējams, ir tieši vai netieši saistīti ar šo uzņēmumu, ja šie dati vēl nav iekļauti konsolidētajos pārskatos (*Eiropas Savienības Tiesas sprieduma lietā „Outletico” 47. un 48.punkts*).

Saskaņā ar I pielikuma 3.panta 3.punkta pirmās daļas „a” apakšpunktu divi uzņēmumi tiek uzskatīti par „saistītiem”, kad vienam no tiem pieder otra uzņēmuma akcionāru vai dalībnieku balsstiesību vairākums. Saskaņā ar šī panta 3.punkta trešo daļu par saistītiem tiek uzskatīti arī uzņēmumi, kuriem kādas no minētā panta 3.punkta pirmajā daļā norādītajām attiecībām pastāv ar „viena vai vairāku citu uzņēmumu” starpniecību (*turpat 49. un 50.punkts*).

[14] Konkrētajā gadījumā dienests pārsūdzētajā lēmumā atzina, ka pieteicējai ir saistītais uzņēmums Business Park, kurā pieteicējai pieder 100 % kapitāla daļas, un saistītais uzņēmums RRE TRADECENTERS HOLDING LIMITED, kurai pieder 60 % pieteicējas kapitāla daļas.

Kā to pamatoti jau norādīja pirmās instances tiesa, tad šāda dalība un tāpēc arī balsttiesību vairākums, ir konstatējams no informācijas komercreģistrā (sk. <https://info.ur.gov.lv>).

Arī pieteicēja 2021.gada 12.marta un 16.marta atbalsta iesniegumos un deklarācijas pielikumā par komercsabiedrības atbilstību mazajai (sīkajai) vai vidējai komercsabiedrībai ir uzrādījusi Business Park kā saistīto uzņēmumu, kā arī vēlāk, dienestā 2021.gada 29.aprīlī iesniedzot precizēto deklarāciju, kā saistīto komercsabiedrību ir uzrādījusi arī uzņēmumu RRE TRADECENTERS HOLDING LIMITED (*lietas 1.sējuma 33.-59.lapa*). Apstrīdēšanas iesniegumā pieteicēja ir norādījusi, ka minētie divi uzņēmumi ir tās saistītie uzņēmumi, jo ar šiem uzņēmumiem tiek izpildīts Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 3.panta 3.punkta pirmās daļas „a” apakšpunkta kritērijs.

Līdz ar to lietā nav strīda par to, ka pieteicēja ir uzskatāma par uzņēmumu, kas Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 3.panta 3.punkta izpratnē ir saistīts uzņēmums ar Business Park un RRE TRADECENTERS HOLDING LIMITED.

[15] Dienests pārsūdzētajā lēmumā ir atzinis, ka arī uzņēmumi Esterkin Family Investments un Industries Holding ir pieteicējas saistītie uzņēmumi, jo /Persona A/ ir RRE TRADECENTERS HOLDING LIMITED īpašnieks (kapitāla dalība 100 %), /Persona A/ ir dalībnieks Esterkin Family Investments (kapitāla dalība 100 %), kā arī /Persona A/ ir dalībnieks IC Industries Holdings (kapitāla dalība 75 %). Tādējādi /Persona A/ kā fiziska persona pārvalda un tieši kontrolē Esterkin Family Investments un IC Industries Holdings, ko apliecina kapitāldaļu īpatsvars, un tādēļ /Persona A/ Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 1.panta izpratnē ir vērtējams kā saimnieciskās darbības veicējs – uzņēmums. Tādējādi pieteicējai veidojas saistība ar Esterkin Family Investments un IC Industries Holdings un šie uzņēmumi ir iekļaujami pieteicējas saistīto uzņēmumu grupā.

Lietā ir strīds, vai konkrētajā gadījumā /Persona A/ Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 1.panta izpratnē ir uzskatāms par uzņēmumu, vai ir piemērojama Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 3.panta 3.punkta ceturrtā daļa, un vai dienests pamatoti Esterkin Family Investments un IC Industries Holdings atzina par pieteicējas saistītajiem uzņēmumiem.

Vispirms apgabaltiesa uzskata par nepieciešamu norādīt, ka izskatāmās lietas pieteikuma priekšmets ir pieteicējai nelabvēlīga administratīvā akta – pārsūdzētā lēmuma – atcelšana. Šādā gadījumā atbilstoši

Administratīvā procesa likuma 250.panta nosacījumiem tiesai, vērtējot pārsūdzētā lēmuma tiesiskumu, spriedumā jāņem vērā tas pamatojums, ko dienests ietvēris pārsūdzētajā lēmumā.

Apgabaltiesa uzsver, ka pārsūdzētajā lēmumā secinājums, ka /Persona A/ ir atzīstams par uzņēmumu Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 1.panta izpratnē, jo kā fiziska persona pārvalda un tieši kontrolē Esterkin Family Investments un IC Industries Holdings, ir balstīts tikai uz apstākli, ka /Persona A/ pieder šo uzņēmumu kapitāldaļu īpašvars.

Vēlāk apelācijas tiesvedības laikā dienests ir argumentējis (*lietas 2.sējuma 19.-20.lapa*), ka ar kapitāldaļu pārvaldīšanu un kontroli ir jāsaprot, piemēram, balsstiesības uzņēmumā, valdes iecelšana, darbošanās uzraudzības institūcijās vai arī uzņēmuma valdē. Ņemot vērā, ka atbilstoši nacionālajai likumdošanai vairākuma akcionāram ir tiesības īstenot visas iepriekš uzskaitītās darbības, var automātiski uzskatīt, ka vairākuma kapitāldaļu akcionārs ir iesaistīts kapitāldaļu pārvaldībā, tādējādi uzskatāms, ka tas veic saimniecisko darbību un automātiski komercdarbības atbalsta kontekstā definējams kā uzņēmums.

[16] Attiecībā uz jautājumu, vai ar to, ka fiziskai personai pieder kapitāldaļu kontrolpakete uzņēmumā, kā arī tiesības, kas no tā izriet saskaņā ar valsts tiesībām, pietiek, lai secinātu, ka tiek veikta „saimnieciskā darbība”, un līdz ar to – lai šo fizisko personu kvalificētu par „uzņēmumu” Regulas Nr. 651/2014 I pielikuma 1.panta izpratnē, Eiropas Savienības Tiesa spriedumā lietā „Outletico” ir norādījusi, ka no minētā 1.panta izriet – par uzņēmumu uzskata jebkuru saimnieciskās darbības subjektu neatkarīgi no tā juridiskās formas. Par uzņēmumu uzskata arī pašnodarbinātas personas un ģimenes uzņēmumus, kas nodarbojas ar amatniecību vai veic citu darbību, kā arī personālsabiedrības un apvienības, kas regulāri ir iesaistītas saimnieciskajā darbībā. Jēdziens „uzņēmums” minētā 1.panta izpratnē attiecas uz jebkuru subjektu, kas veic [saimniecisku] darbību, piedāvājot produktus vai pakalpojumus noteiktā tirgū, neatkarīgi no tā juridiskā statusa vai peļņas gūšanas mērķa (*Eiropas Savienības Tiesas sprieduma lietā „Outletico” 52. un 53.punkts un tajos minētā judikatūra*).

Eiropas Savienības Tiesa ir uzsvērusi, ka fizisku personu var uzskatīt par „uzņēmumu”, ja tā veic saimniecisku darbību. Proti, jēdziens „uzņēmums” Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 1.panta izpratnē attiecas uz „jebkuru saimnieciskās darbības subjektu neatkarīgi no tā juridiskās formas”, kas veic saimniecisku darbību. Šo interpretāciju turklāt apstiprina minētā 1.panta otrais teikums, saskaņā ar kuru par uzņēmumiem tostarp uzskata „pašnodarbinātas personas un ģimenes uzņēmumus”, kas nodarbojas ar amatniecību vai veic citu darbību. Saimniecisku darbību var veikt vai nu tirgus dalībnieks tieši tirgū, vai arī netieši – cita struktūra, kas šo tirgus dalībnieku kontrolē tādas saimnieciskās vienības ietvaros, kuru tie abi veido. Šajā ziņā tiesa ir nospriedusi, ka vienkārša kapitāldaļu turēšana, pat ja tā ir kontrolpakete, nav pietiekama, lai par saimniecisku atzītu tādu darbību, kuru veic vienība, kas ir šo daļu turētāja, ja to veido tikai ar akcionāra vai kopīpašnieka statusu saistīto tiesību izmantošana, kā arī attiecīgā gadījumā dividenžu – ierasto labumu no īpašuma – saņemšana. Savukārt, ja vienība, kurai pieder kapitāldaļu kontrolpakete kādā sabiedrībā, faktiski īsteno kontroli, ko tai piešķir šī dalība, tieši vai netieši ietekmējot sabiedrības pārvaldību, tad ir uzskatāms, ka šī vienība piedalās kontrolētā uzņēmuma veiktajā saimnieciskajā darbībā. Tādējādi tā pati ir jākvalificē par uzņēmumu (*turpat 54.-57.punkts un tajos minētā judikatūra*).

Eiropas Savienības Tiesa ir norādījusi, ka no tās judikatūras izriet, ka vienību, tostarp fizisku personu, kurai pieder kapitāldaļu sabiedrībā, par „uzņēmumu” var kvalificēt tikai tad, ja ir izpildīti divi nosacījumi. Pirmkārt, šai līdzdalībai ir jāļauj tai īstenot kontroli pār sabiedrību. Otrkārt, tai šī kontrole jāīsteno faktiski, tieši vai netieši iejaucoties šīs sabiedrības pārvaldībā. No tā izriet, ka vairākuma kapitāldaļu vai pat visa kapitāla turēšana šādā sabiedrībā vien pati par sevi neļauj secināt, ka šāda kontrole ir faktiski īstenota. Šī īstenošana ir konkrēti jākonstatē katrā atsevišķā gadījumā, pamatojoties uz norādēm, kas var pierādīt, ka attiecīgā vienība tieši vai netieši iejaucas šīs sabiedrības pārvaldībā. Tas, ka it īpaši fiziskām personām pieder šādas kapitāldaļu sabiedrības, kas veic saimniecisku darbību, bieži vien var būt vienkārša īpašuma tiesību uz mantu īstenošana, it īpaši, ja tā izriet no vienkāršas kapitāla ieguldīšanas, ko veic ieguldītājs (*turpat, 58.-60.punkts, kā arī tajos minētā judikatūra*).

Šajā ziņā apstāklis, ka saskaņā ar Latvijas tiesību aktiem ikvienam uzņēmuma kapitāldaļu turētājam ir noteiktas akcionāra statusam raksturīgas tiesības, piemēram, balsstiesības un tiesības piedalīties dalībnieku sapulcē, kurai ir kompetence pieņemt noteiktus lēmumus par uzņēmuma pārvaldību, pats par sevi nenozīmē, ka šis kapitāldaļu turētājs faktiski kontrolē šo uzņēmumu, tieši vai netieši iejaucoties tā pārvaldībā. Šādas tiesības izriet *ex lege* vienīgi no kapitāldaļu turēšanas vai vienīgi no dalībnieka statusa, un tādējādi tās pašas par sevi nav pietiekamas,

lai situāciju, kad fiziska persona veic saimniecisku darbību, kas izpaužas kā faktiskas kontroles īstenošana pār uzņēmumu, tieši vai netieši iejaucoties tā pārvaldībā, nošķirtu no situācijas, kad šādas fiziskas personas līdzdalība ir tikai īpašuma tiesību īstenošana pār mantu, tostarp, kad šāda līdzdalība izriet tikai no kapitāla ieguldījuma, ko veicis investors (*turpat 61.punkts*).

Regulas Nr. 651/2014 I pielikuma 1.pants un 3.panta 3.punkta trešā daļa jāinterpretē tādējādi, ka fizisku personu, kurai pieder kapitāldaļu kontrolpakete, kas tai piešķir uzņēmumu, kuri veic saimniecisku darbību, dalībnieku balsstiesību vairākumu, šī iemesla dēļ vien nevar uzskatīt par tādu, kas pati veic saimniecisku darbību, un līdz ar to par tādu „uzņēmumu” I pielikuma 1.panta izpratnē, ar kura starpniecību šie uzņēmumi netieši uztur attiecības, kuru dēļ tie kvalificējami par „saistītiem uzņēmumiem” I pielikuma 3.panta 3.punkta trešās daļas izpratnē. Šādu fizisku personu šajā nolūkā par „uzņēmumu” var kvalificēt tikai tad, ja tā kontroli, ko tai piešķir šī līdzdalība, faktiski īsteno, tieši vai netieši iejaucoties attiecīgo uzņēmumu pārvaldībā tādējādi, ka tā piedalās šo uzņēmumu veiktajā saimnieciskajā darbībā. Kapitāldaļu kontrolpaketes turēšana vien, kā arī likumā noteiktās tiesības, kas saskaņā ar valsts tiesībām no tās izriet ikvienam dalībniekam, pati par sevi nav pietiekama, lai pierādītu faktisku šādas kontroles īstenošanu (*turpat 67.punkts*).

[17] Eiropas Savienības Tiesa ir arī norādījusi, ka no iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet – ar to vien, ka /Persona A/ šajos uzņēmumos ir kontrolpakete, kā arī tiesības, kas no tā izriet saskaņā ar Latvijas tiesībām, pašu par sevi nepietiek, lai pierādītu, ka šī fiziskā persona faktiski īsteno šo kontroli, tieši vai netieši iejaucoties šo uzņēmumu pārvaldībā, un ka šī iemesla dēļ tā veic saimniecisku darbību, kas to ļauj kvalificēt par „uzņēmumu” Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 1.panta izpratnē. Līdz ar to tikai no šī apstākļa vien nevar secināt, ka pieteicēja ar /Persona A/ starpniecību uztur ar Esterkin Family Investments un IC Industries Holdings netiešas attiecības, kuru dēļ šie trīs uzņēmumi kvalificējami par „saistītiem uzņēmumiem” I pielikuma 3.panta 3.punkta trešās daļas izpratnē (*turpat 62.punkts*).

[18] Ievērojot minēto, apgabaltiesa atzīst, ka pārsūdzētajā lēmumā dienesta secinājums, ka /Persona A/ ir atzīstams par uzņēmumu tikai tāpēc, ka /Persona A/ pieder attiecīgo uzņēmumu kapitāldaļu īpatsvars, nav tiesisks un pamatots.

Apgabaltiesa konstatē, ka ne pārsūdzētajā lēmumā, ne tiesvedības laikā dienests nav norādījis nevienu konkrētu apstākli un nav iesniedzis kādus pierādījumus, kas apstiprinātu to, ka /Persona A/ tieši vai netieši iejaucas Esterkin Family Investments un IC Industries Holdings pārvaldībā un piedalās šo uzņēmumu veiktajā saimnieciskajā darbībā, un līdz ar to īsteno faktisku kontroli pār to darbību.

Arī papildu paskaidrojumos apgabaltiesai dienests tikai vispārīgi atsaucas uz to, ka lietā būtu jānoskaidro papildu apstākļi, proti, vai un kādā veidā pieteicējas saistītā (fiziskā) persona kontrolē uzņēmumu grupas strīda uzņēmumus, un par to lietā būtu jāiegūst papildu pierādījumi un informācija (*lietas 2.sējuma 159.lapa*). Tātad dienesta rīcībā pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas brīdī nebija un uz lietas izskatīšanas pabeigšanas apgabaltiesā brīdī nav konkrētu ziņu un pierādījumu par /Persona A/ faktisku iesaisti Esterkin Family Investments un IC Industries Holdings pārvaldībā, tostarp, piemēram, par viņu saistīto uzņēmumu vienotu komercstartēģiju, koordinētu rīcību vai kopīgu mērķi. Tādi izskatāmajā lietā nav iesniegti tiesai. Tādējādi izskatāmās lietas tvērumā nav objektīva pamata /Persona A/ kvalificēt par tādu „uzņēmumu” Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 1.panta izpratnē, ar kura starpniecību pieteicēja ar Esterkin Family Investments un IC Industries Holdings netieši uztur attiecības.

Līdz ar to apgabaltiesa atzīst, ka /Persona A/ nevar uzskatīt par „uzņēmumu”, bet jēdziena „saistītie uzņēmumi” piemērošanas nolūkā viņš jāuzskata par fizisku personu. Dienesta apelācijas sūdzības argumenti par pretējo nav pamatoti ar kādiem lietā iegūtiem un pārbaudītiem pierādījumiem.

Secīgi, kā to norādījusi Eiropas Savienības Tiesa spriedumā lietā „Outletico”, tiesai tālāk ir jāpārbauda, vai ir izpildīti Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 3.panta 3.punkta ceturtajā daļā paredzētie nosacījumi, it īpaši nosacījums par to, ka attiecīgie uzņēmumi savu darbību vai daļu šīs darbības veic tajā pašā konkrētajā tirgū vai blakustirgos (sk. *Eiropas Savienības Tiesas sprieduma lietā „Outletico” 66.punktu*).

[19] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 251.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa pareizi konstatēja un secināja, ka nav konstatējama tādas saimnieciskās darbības īstenošana no Esterkin Family Investments un IC Industries Holdingpuses, ko saistībā ar pieteicējas darbību varētu uzskatīt par darbošanos tajā pašā konkrētajā tirgū vai blakustirgos, kā arī nav pamata Esterkin Family Investments un IC Industries Holding atzīt par ar pieteicēju saistītiem uzņēmumiem saskaņā ar Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 3.panta 3.punkta ceturto daļu.

Tā kā Administratīvās rajona tiesas sniegtā argumentācija spriedumā ir pareiza un pilnībā pietiekama, apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai (skat. šā sprieduma 4.7.apakšpunktu), to neatkārtojot.

Ievērojot minēto, apgabaltiesa secina, ka dienests pārsūdzētajā lēmumā nepamatoti pieteicēju atzina par saistītu uzņēmumu ar uzņēmumiem Esterkin Family Investments un IC Industries Holding Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 3.panta 3.punkta izpratnē.

[20] Tādējādi, nosakot, vai pieteicēja kvalificējama kā MVU vai liels uzņēmums saskaņā ar Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 2., 3. un 6.pantu, ir ņemams vērā, ka pieteicējai ir saistīti uzņēmumi – Business Park un RRE TRADECENTERS HOLDING LIMITED –, un secīgi pieteicējas datiem ir jāpievieno šo uzņēmumu dati, ja šie dati vēl nav iekļauti konsolidētajos pārskatos.

Apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa pareizi konstatēja un secināja, ka pieteicēja uzskatāma par mazu uzņēmumu Regulas Nr.651/2014 izpratnē, līdz ar ko uz to nav attiecināms jeb neizpildās Atbalsta noteikumu 16.2.apakšpunktā noteiktais nosacījums, kura konstatācijas gadījumā atbalstu nepiešķir. Apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai (sk. šā sprieduma 4.7.-4.8.apakšpunktu), to neatkārtojot.

Pārsūdzētajā lēmumā dienests nepamatoti un prettiesiski ir ņēmis vērā un ieskaitījis arī uzņēmumu Esterkin Family Investments un IC Industries Holding nodarbināto personu skaitu, gada apgrozījumu un gada bilances summu, un tādējādi nepamatoti pieteicēju kvalificējis kā lielo uzņēmumu kategorijā ietilpstošu uzņēmumu. Attiecīgi dienesta secinājums, ka pieteicēja nebija tiesīga pieprasīt un saņemt atbalstu, nav pamatots. Atbalsta noteikumu 16.2.apakšpunkts neradīja pieteicējai šķēršļus pretendēt un saņemt valsts atbalstu par 2021.gada janvāri un martu.

Līdz ar to dienests ar pārsūdzēto lēmumu nepamatoti un prettiesiski ir atcēlis dienesta 2021.gada 30.aprīļa lēmumu daļā par atbalsta 45 597,69 *euro* piešķiršanu pieteicējai par 2021.gada janvāri un dienesta 2021.gada 17.maija lēmumu daļā par atbalsta 45 597,68 *euro* piešķiršanu pieteicējai par 2021.gada martu (kopā 91 195,37 *euro*), kā arī saskaņā ar Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likuma 15.panta sesto daļu un Atbalsta noteikumu 18.punktu nepamatoti noteicis pienākumu pieteicējai atmaksāt šo atbalsta summu un procentus par nelikumīgi piešķirto atbalsta summu.

[21] Rezumējot minēto, apgabaltiesa atzīst, ka pārsūdzētais lēmums nav tiesisks un pamatots, līdz ar to tas ir atceļams. Pieteicējas pieteikums ir pamatots un apmierināms.

[22] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, ja pieteikums pilnībā vai daļā apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu.

Tā kā pieteicējas pieteikums ir apmierināms, tad pieteicējai no Latvijas Republikas piespriežama tās samaksātā valsts nodeva par pieteikumu 30 *euro*.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 12.februāra noteikumu Nr.85 „Kārtība, kādā administratīvajā lietā iemaksā, atmaksā un atlīdzina valsts nodevu un iemaksā un atmaksā drošības naudu” 13.punktu valsts nodevu atlīdzina mēneša laikā pēc pieteicēja iesnieguma saņemšanas iestādē Administratīvā procesa likuma 126.pantā minētajos gadījumos no tās iestādes budžeta līdzekļiem, kura attiecīgajā administratīvajā lietā bijusi pieaicināta atbildētāja pusē. Minēto noteikumu 14.punkts noteic, ka pēc tam, kad stāties spēkā tiesas nolēmums, kurā ir paredzēta valsts nodevas atlīdzināšana, pieteicējs iesniedz iestādē, kura attiecīgajā administratīvajā lietā bijusi pieaicināta atbildētāja pusē, iesniegumu par valsts nodevas atlīdzināšanu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 253.panta pirmo daļu, 307. un 309.pantu, un 329.panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

apmierināt OUTLETICO, SIA pieteikumu;

atcelt Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2022.gada 25.marta lēmumu Nr.33.17-6/22.9/1888 ar tā pieņemšanas dienu;

piespriest no Latvijas Republikas par labu OUTLETICO, SIA (reģistrācijas Nr./numurs/) tās samaksāto valsts nodevu 30euro.

Spriedumu var pārsūdzēt Senāta Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente Tiesnese Tiesnesis

I.Juhņeviča-Knoka S.Kanenberga O.Priedītis